

Методика наставе словачког језика и књижевности - теорија

Статус предмета: Обавезни у 1. семестру.

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Студенти стичу систематска и активна знања о наставном процесу, о смислу и циљевима наставе словачког језика у основној школи и гимназији, о наставним садржајима и сл.

Исход предмета

Усвајање теоретских знања ради њихове примене у настави.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Методика као научна дисциплина 2. Предмет проучавања методике 3. Циљеви наставе 4. Садржај наставе, наставни план и наставни програм 5. Уџбеник 6. Наставни провес 7. Методе у настави словачког језика 8. Наставни час 9. Језик и истраживање наставника 10. Словачки језик као наставни предмет 11. Лингвистичка анализа (врсте) 12. Језичке вежбе 13. Настава књижевности 14. Обрада прозе 15. Обрада поезије

Литература

LIPTÁKOVÁ, Ľ. a kol: *Integrovaná didaktika slovenského jazyka a literatúry*. Prešov: Pedagogická fakulta, 2011

LIPTÁKOVÁ, Ľ., KLIMOVIČ, M.: *Inovácie vo vyučovaní jazyka a literatúry*. Prešov: Pedagogická fakulta, 2008

OBERT, V. : *Rozvíjanie literárnej kultúry žiakov*. Bratislava: Vydavateľstvo Poľana, 2003

OBERT,V.: *Detská literatúra a čitateľský rozvoj dieťaťa*. Nitra: Aspekt, 2002

PAVLOKIN, M., MACKOVÁ,Z.: *Žiak a učebnica*. Bratislava: SPN, 1989

Осим литературе наведене у предмету Методика наставе словачког језика и књижевности (теорија) студенти ће користити уџбеничку литературу (уџбенике словачког језика и словачке читанке за више разреде ОШ и за четири разреда гимназије)

Компаративна морфологија словачког и српског језика

Статус предмета: Изборни у 1. семестру

Број ЕСПБ:5

Услов: -

Циљ предмета

Конфронтирање словачког и српског језика на морфолошком нивоу, препознавање елемената карактеристичних за сваки од њих.

Исход предмета

Разликовање морфолошких система словачког и српског језика и уочавање сваке појаве интерференције.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Падешки системи словачког и српског језика. 2. – 3. Именице у словачком и српском језику. 4. Придеви у словачком и српском језику. 5. Бројеви у словачком и српском језику. 6. Заменице у словачком и српском језику. 7. Глаголски вид у словачком и српском језику. 8. Систем глаголских префикса у словачком и српском језику. 9. Начини глаголске радње у словачком и српском језику. 10. Повратни – неповратни глаголи у словачком и српском језику. 11. Помоћни глаголи у словачком и српском језику. 12. Проста глаголска времена у словачком и српском језику. 13. Сложена глаголска времена у словачком и српском језику. 14. Прилози у словачком и српском језику. 15. Непроменљиве речи у словачком и српском језику.

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

HORÁK, E.: *Kontrastívna analýza predložkového systému spisovnej srbochorvátčiny a spisovnej slovenčiny*. Slavica Slovaca, 8, 1973, č. 1, s. 75 – 92.

MARIĆOVÁ, A.: *Slovesné predpny v slovenčine a srbčine*. SVC 2008.

MARIĆ, A.: *Načini građenja genitiva množine kod imenica u slovačkom i srpskohrvatskom jeziku*. In: Zbornik radova sa IV simpozijuma Kontrastivna jezička istraživanja. Novi Sad 1990, s. 340 – 346.

MYJAVCOVÁ, M.: *Sloveso byť v slovenčine a srbochorvátčine a vplyv srbochorvátčiny na používanie tohto slovesa v reči Slovákov vo Vojvodine*. In: Zborník SVS, 1, 1979, s. 63-85.

TÝR, M.: *Číslovky v spisovnej slovenčine a v spisovnej srbochorvátčine*. Nový Sad – Bratislava 1991.

Језик медија у пракси

Статус предмета: Изборни у 1. семестру

Број ЕСПБ: 5

Услов: -

Циљ предмета

Препознавање језика појединих медија. Аутоматизација у правилном избору одговарајућих језичких средстава. Потпуно владање публицистичким стилем.

Исход предмета

Владање целокупном комуникативном писменом и усменом компетенцијом.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Упознавање са историјом публицистичког стила. 2. Језик медија. 3. Штампани медији. 4. – 5. Реченица у штампаним медијима. 6. – 7. Синтакса у штампаним медијима. 8. – 9. Терминологија у штампаним медијима. 10. – 11. Интернационализација у штампаним медијима. 12. Језик у регионалним штампаним медијима – Нови Сад. 13. Језик у регионалним штампаним медијима – Бачка. 14. Језик у регионалним штампаним медијима – Банат. 15. Језик у регионалним штампаним медијима – Срем.

Практична настава

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

MISTRÍK, J.: *Štylistika*. Bratislava 1997.

Slovenčina v slovenskom rozhlase v súvislosti s kultúrou a spôsobom myslenia. In: Zborník z jazykovej konferencie. Red. S. Mislovičová – J. Jenčo. Bratislava: Slovenský rozhlas 2000.

Словачка војвођанска књижевност за децу

Статус предмета: Изборни у 1. семестру

Број ЕСПБ: 5

Услов:

Циљ предмета Упознавање студената са књижевним стваралаштвом децјих писаца у Војводини

Исход предмета

Студенти употпуњују своје знање из словачке књижевности анализом стваралаштва за децу словачких војвођанских писаца

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Периодизација словачке децје књижевности у Војводини 2.Критика словачке децје књижевности у Војводини 3.Преглед историје словачке децје књижевности у Војводини до 1945.год. 4. Почеци словачког књижевног стваралаштва за децу у Војводини 5. Јозеф Подхрадски. Дrame за децу. 6.Алберт Мартиш, Јан Чајак, Самуел Чинчурак. Приповетке 7. Женске списатељице: Адела Чајак, Марјена Цзоцзекова, Олга Бабилонова, Зузана Медвеђова 8. Књижевно послератно стваралаштво: Јан Копчок, Златко Клаћик 9. Најзначајнији представници и правци 70.година 10.Јурај Тушјак, Михал Бабинка 11.Павел Мучаји, Ана Мајерова, Павел Грња, Вјера Бенкова 12. Најзначајнији представници 80.година 20.века: Зорослав Спевак, Томаш Человски, Мирослав Демак 13.Савремена књижевност за децу Словака у Војводини 14.Антологије и хрестоматије словачке војвођанске књижевности за децу 15.Преглед словачке публицистике за децу у Војводини.

Практична настава:Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Анализа књижевних дела за децу.

Литература

HODOLIČOVÁ,J.: *Prehľad dejín slovenskej vojvodinskej prózy pre deti*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2005

HODOLIČOVÁ, J.: *Slovenská vojvodinská literatúra pre deti a mládež po roku 1960*. In: Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež po roku 1960. Bratislava: LIC, 2010

HODOLIČOVÁ, J.: *Medovník. Chrestomatia slovenskej vojvodinskej literatúry pre deti*. Báčsky Petrovec: SVC, 2011

HODOLIČOVÁ,J.: *Súčasná literatúra pre deti a mládež vojvodinských Slovákov(2009-2011)*. In: Nový život, 2012, č.9-10, s. 49-54

SLIACKY, O.: *Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež*. Bratislava: LIC, 2009

Женске студије

Статус предмета: Изборни у 1. семестру.

Број ЕСПБ: 5

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са историјом феминизма, оснивањем Централног удружења Словакиња у Војводини и главним активисткињама првог Централног удружења Словакиња у Војводини 1921.год. као и са женским ликовима словачких писаца реализма и знаменитим женама у словачкој историји.

Исход предмета

Студент добија својеврсни пресек историје словачког женског покрета у Војводини као и начин истраживања код тзв. „ oral history“

Садржај предмета

Теоријска настава

1.Шта су женске студије 2.Оснивање девојачких школа у Војводини и Словачкој
3.„Животне приче жена“ у оквиру истраживања женског удружења Милева Марић Ајнштајн
4.Историја словачког женског покрета у Војводини 5.Јарослава Јароши 6. Ержика Мичатек 7.Људмила Хурбан 8.Марина Маљијак, Бланка Фабри 9.Штефанија Мичатек 10.Адела Чајакова – Петровичова 11.Жена у старијој словачкој књижевности 12.Знамените жене у словачкој историји.Катарина Зрињски.Зузана Форгач 13. Знамените жене Новог Сада 14.Женски ликови у делима словачких писаца реализма 15.Женски ликови у делима словачких војвођанских писаца.

Практична настава:Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Студент може да напише истраживачки рад из "oral history"или других истраж. тема

Литература

FERKOVÁ,A., HODOLIČOVÁ,J., JAŠKOVÁ,A., MITROVÁ,V.: *Slovenky. Životné príbehy Sloveniek vo Vojvodine*. Novi Sad: Futura publikacije, 2003

HODOLIČOVÁ, J.: *Kontúry slovenskej vojvodinskej literatúry a kultúry*. Báčsky Petrovec: SVC, 2011

HODOLIČOVÁ, J.: *75 rokov od založenia prvého ženského spolku vojvodinských Sloveniek*. In: 250 rokov života Slovákov v Juhoslávii. Novi Sad: Spolok vojvodinských slovákistov, s. 96-103

OČENÁŠOVÁ, S.: *Sféry ženy*. Banská Bystrica: Fakulta humanitných vied, 2004

STOJAKOVIĆ,G.: *Znamenite žene Novog Sada*. Novi Sad: Futura publikacije, 2001

Социолингвистика

Статус предмета: Изборни у 1. семестру.

Број ЕСПБ: 5

Услов:

Циљ предмета: Продубити знање о социолингвистици и новом погледу на језик након тзв. прагматичко-комуникативног обрта у науци о језику.

Исход предмета : Оспособити студенте за сагледавање словачког језика у контексту друштвених и социјалних кретања.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Настанак социолингвистике. 2.-3. Положај угроженог језика. Мали језици контра велики језици. 4. Језички судови (језичка лојалност, престижност/непрестижност појединих варијета. Социолингвистичке вариабле (језик и старост, језик и пол, језик и професија). 9. Језичка ситуација и њени типови. 10. Билингвизам и диглосија. 12. Квантитативни и квалитативни правци у социолингвистици. 13. Социолингвистика и дијалектологија.

Практична настава: праћење појединих методских јединица на семинарним вежбама

Литература

Sociolinguistica Slovaca I – V. Ed. S. Ondrejovič. Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1995 – 2000.

Jazyková komunikácia v 21. storočí. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela 2001.

KLINCKOVÁ, Jana et. al.: *Jazyk – komunikácia – spoločnosť.* Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela 1997.

DOLNÍK, Juraj – DUDOK, Miroslav et. al.: *Jazyk v komunikácii.* Bratislava: Univerzita Komenského 2004.

РАДОВАНОВИЋ, Милорад: *Социолингвистика.* Нови Сад: Дневник 2003.

Словачка постмодерна књижевност

Статус предмета: Изборни у 1. семестру

Број ЕСПБ: 5

Услов: Нема посебних услова.

Циљ предмета: Упознати студенте са главним карактеристикама постмодерног књижевног стваралаштва а уједно анализирати најзначајнија постмодерна књижевна дела у словачкој књижевности.

Исход предмета: Студенти треба да се упознају са најзанчајнијим карактеристикама постмодерног књижевног стваралаштва а уједно да ова своја сазнања да апликују на словачку књижевност, односно да уоче постмодерна кретања у словачкој књижевности краја 20. века.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Дефинисање и разграничење појмова: модерна/постмодерна 2. Постмодерна у светској књижевности 3. Први знаци постмодерне у словачкој прози 4. Први знаци постмодерне у словачкој поезији 5. Романи Павла Виликовског 6. Знаци постмодерне књижевности у приповеткама Павла Виликовског 7. Прозно стваралаштво Душана Митане 8. Постмодерна хибридизација жанра у књизи Петра Даровца *Násmešné rozmlúvanie* 9. Романи Петра Пишћанка 10. Прозно стваралаштво Владимира Бале 11. Постмодерна у словачкој војвођанској књижевности 12. Знаци постмодерне у књижевном стваралаштву Вићазослава Хроњеца 13. Постмодерна у словачкој поезији 14. „Техт генератион“ 15. Крај постмодерне или словачка књижевност на почетку 21. века.

Практична настава: Интерпретација најзначајнијих дела постмодерне словачке књижевности.

Литература:

MARČOK, V. a kolektív: *Dejiny slovenskej literatúry III*. Bratislava 2004.

MARČOK, V.: *V poschodvom labyrinte*. Bratislava 2010.

ХАЧИОН, Л.: *Поетика постмодернизма*. Нови Сад 1996.

Сеобе Словака на Доњу земљу и у Бачку, Банат и Срем

Статус предмета: изборни у 1. семестру

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са комплексном проблематиком историје сеобе Словака на Доњу земљу, нарочито у Бачку, Банат и Срем, са узроцима, последицама и појединим етапама сеоба, почев од краја 17. века и протеривања Турака са ових простора, те нарочито током 18. века, а секундарно и терцијарно чак до почетка 20. века, у контексту обимних колонизационих акција и миграционих процеса у овом периоду.

Исход предмета : Усмени испит

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Увод у предмет. 2. Словачка и Доња земља крајем 17. и почетком 18. века. 3. Почетак сеоба. Сезонски пољопривредни радници. Илегални одласци кметова. 4. Спахијске колонизационе акције и контакти са досељеницима. 5. Поједине етапе сеоба Словака на Доњу земљу. 6. Сеоба Словака на територију данашње Мађарске. Сеоба Словака у Новоградску жупанију. 7. Словачке насеобине у Пештанској жупанији. 8. Словаци у Задунављу. 9. Сеоба Словака у данашњу жупанију Боршод-Абов-Земплин. 10. Словаци у бекешко-чанадској области (у Затисју). 11. Преглед колонизације других народа у Угарску. а нарочито колонизација Бачке, Баната и Срема. 12. Сеоба Словака у Бачку (од 1745). 13. Сеоба Словака у Банат (од 1784). 14. Сеоба Словака у Срем и Славонију (од 1770). 15. Целокупни преглед сеоба Словака у Војводину и прве деценије привредног и друштвеног живота.

Практична настава

Литература

SIRÁCKY, J.:Dlhé hľadanie domova. Martin, 2002.

SIRÁCKY, J. Slováci vo svete 1. Martin 1980.

Историја словачког новинарства у Војводини до 1941. године

Статус предмета: Изборни у 1. семестру

Број ЕСПБ: 3

Услов:-

Циљ предмета

Упознати студенте са кључним периодима и најзначајнијим чињеницама из историје словачке журналистике у Војводини, пре свега са економским, друштвеним и техничким условима издавања словачких новина и часописа од 1864. до 1941. године.

Исход предмета : Усмени испит

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Увод у предмет и периодизација. 2. Привредни, социјални, националнополитички и културни положај Словака у Бачкој, Банату и Срему до револуције 1848. године. 3. Војвођански Словаци, дописници, сарадници и уредници у словачким, српским и другим новинама и часописима до половине 19. века. Истакнуте личности. 4. Штурове Словачке народне новине и војвођански Словаци. 5. Преглед историје словачког новинарства до 1918. године. 6. Први словачки часописи у Војводини Славик и Зорничка (1864-1865). Јозеф Подхрадски. 7. Словачка штампа у Војводини до 1900. године . 8. Преглед историје словачког новинарства до 1918. године и најзначајнији лист „Долноземски Словак“ (1902-1914). М. Крно. Љ. Мичатек. 9. Војвођански Словаци и њихова штампа између два светска рата (1918-1941). 10. „Народна једнота“ (1920-1941), најзначајније гласило југословенских Словака. 11. Књижевни часописи Свит и Наш живот. 12. Омладински и дечији часописи и листови. Зорничка. Наше слниечко. 13. Црквене новине и часописи. „Надеј. Евањелички хласник“. 14. Хумористички и сатирични листови. „Фрчка. Хевис“. 15. Сумаран преглед свих 35 новина и часописа од 1864. до 1941. године и њихов значај у свеукупном националнокултурном и националнополитичком животу војвођанских Словака и у контексту целословачке, војвођанске и средњеевропске историје новинарства.

Практична настава

Литература

RUTTKAY, F.: Dejiny slovenského novínarstva do roku 1918. Bratislava 1999.

ČELOVSKÝ, S.: Prehľad slovenských vojvodinských novín a časopisov do roku 1941. In: Štyridsať rokov Hlasu ľudu. Nový Sad 1984.

Výročie časopisu Svit. Nový Sad 1975.

Výročie časopisu Dolnozemský Slovák ako 75 rokov kontinuity slovenskej publicistiky vo Vojvodine. Nový Sad 1979.

Časopis Nový život v literatúre a kultúre Slovákov vo Vojvodine. Nový Sad 1984.